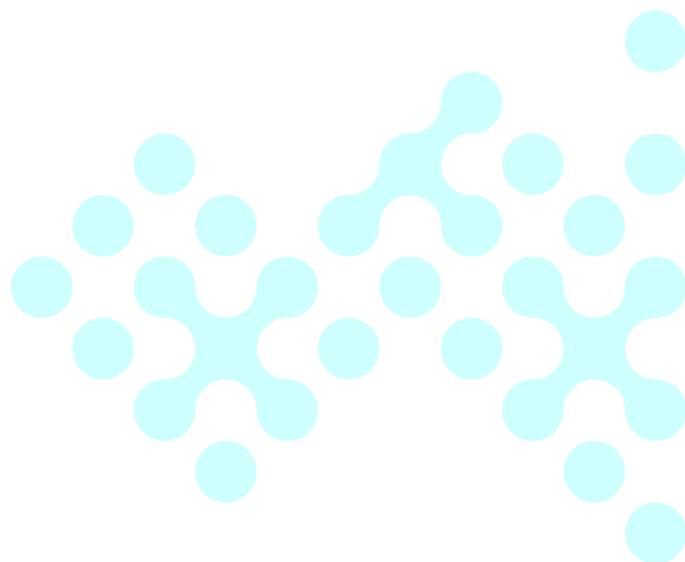

Datum
Afdeling
Onderwerp

28 september 2026
Omgeving
Soortenmanagementplan

Zaaknummer 2026-237106

RAADSVRAAG	
Vraag	van: VVD aan: het college van burgemeester en wethouders d.d.: 03-09-2026 vorm: Schriftelijk
Inhoud	Onderwerp: Soortenmanagementplan De fractie van VVD Waadhoeke heeft de volgende vragen aan het college: 1. Geldt de gebiedsgerichte omgevingsvergunning uit het soortenmanagement plan (SMP) enkel voor isolatiemaatregelen van bestaande woningen en bedrijfsgebouwen of ook voor nieuwbouw? 2. Zowel artikel 11.37 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) (dat onder de Omgevingswet valt), als Het Europese Hof van Justitie (arrest d.d. 26 februari 2026 in zaak C-131/24) bepalen dat voor vogels bescherming op grond van de Europese vogelrichtlijn, een bescherming per individueel exemplaar niet langer vereist is. Enkel indien instandhouding van de soort in het geding is moeten beschermende maatregelen worden genomen. Kan het College duiden of de voorgestelde regeling voor het SMP en de gebiedsgerichte omgevingsvergunning überhaupt nog nodig is? 3. Kan het College duiden hoe in dit opzicht ecologisch onderzoek naar andere soorten dan vogels voorkomen kan worden bij isolatiewerkzaamheden en of bouwprojecten? 4. Voor spouwmuurisolatie en eenvoudige dakisolatie zijn er al de eDNA-route en de Handreiking kleine initiatieven. Voor hoeveel isolatie-initiatieven in Waadhoeke verwacht het college dat het SMP de komende 10 jaar helpend zal zijn? 5. In de memo van 25 augustus (2026-050617) is een bedrag van € 727.554 geraamd voor het SMP, bestaande uit; • inventarisatie van beschermde soorten en verblijfplaatsen; • inzicht in leefgebieden en belangrijke structuren; • beschermende en compenserende maatregelen;

	• monitoring van soorten en maatregelen. Kan het college de begroting uitsplitsen over deze vier punten en zijn er komende 10 jaar nog meer kosten te verwachten voor de gemeente die annex zijn aan het SMP, bijvoorbeeld actualisering van het plan? Toelichting: Vragen n.a.v. de memo inzake Soortenmanagementplan (2026-050617) d.d. 25 augustus 2026. Het Europese Hof van Justitie heeft op 26 februari 2026 in zaak C-131/24 (VIRUS e.a.) geoordeeld dat het verbod op het opzettelijk verstoren van vogels uit de Vogelrichtlijn in beginsel moet worden beoordeeld aan de hand van het effect van de verstoring op de populatie van de betreffende vogelsoort, en niet op het niveau van afzonderlijke exemplaren. Alleen wanneer de populatie van een soort zo klein is dat verstoring van individuele exemplaren de instandhouding van de soort kan bedreigen, kan verstoring van individuele vogels rechtstreeks bepalend zijn.
Reactie college 22-09-26 (raad)	1. Geldt de gebiedsgerichte omgevingsvergunning uit het soortenmanagement plan (SMP) enkel voor isolatiemaatregelen van bestaande woningen en bedrijfsgebouwen of ook voor nieuwbouw? De gebiedsgerichte vergunning kan ook worden gebruikt voor nieuwbouw, mits dit is opgenomen in het plangebied. Tijdens het traject om te komen tot een SMP zal worden onderzocht of het mogelijk én haalbaar is om bepaalde ontwikkelingsprojecten in Waadhoeke op te nemen in het SMP. 2. Zowel artikel 11.37 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) (dat onder de Omgevingswet valt), als Het Europese Hof van Justitie (arrest d.d. 26 februari 2026 in zaak C-131/24) bepalen dat voor vogels bescherming op grond van de Europese vogelrichtlijn, een bescherming per individueel exemplaar niet langer vereist is. Enkel indien instandhouding van de soort in het geding is moeten beschermende maatregelen worden genomen. Kan het College duiden of de voorgestelde regeling voor het SMP en de gebiedsgerichte omgevingsvergunning überhaupt nog nodig is? Ja, een gebiedsgerichte omgevingsvergunning blijft noodzakelijk. Met het SMP wordt zichtbaar waar de bolwerken van gebouwbewonende diersoorten zich bevinden. Deze bolwerken zijn belangrijk voor de instandhouding van de diersoorten. Gezien de juridische aard van deze vraag is ook contact gezocht met Provincie Fryslân. Zij zijn bevoegd gezag en geven inhoudelijk verdere verdieping:

	“In artikel 11.37 Bal is inderdaad opgenomen dat <i>“het verbod op het opzettelijk storen van vogels niet geldt als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort”</i>. Daarom is in het SMP ook enkel sprake van een overtreding van artikel 11.37 lid 1d in het geval van het verstoren van nesten binnen een bolwerk van de huismus en de gierzwaluw. De gierzwaluw en huismus zijn koloniebroeders, wat inhoudt dat zij hun nesten vlakbij elkaar hebben om zo de voordelen te hebben van elkaars aanwezigheid (o.a. tegen roofdieren). Bolwerken van vogels zijn locaties waar zich meerdere nestplaatsen vlakbij elkaar bevinden. Het verstoren van deze bolwerken heeft mogelijk impact op de staat van instandhouding en is daarmee niet toegestaan. Ditzelfde wordt aangehaald in het arrest van het Europese Hof van Justitie (arrest d.d. 26 februari 2026 in zaak C-131/24): het verbod uit de vogelrichtlijn ziet op het verstoren van soorten die een significant negatief effect hebben op de populatie van deze vogelsoort, en niet op één enkel individu (zie persbericht in de bijlage) Overtreding van het Bal artikel 11.37 lid 1b (aantasten en vernielen van nesten) is alleen jaarrond verboden bij vogels waarvan is vastgesteld dat zij jaarlijks terugkeren naar hetzelfde nest. Aantasting van deze nestplaatsen kan gevolgen hebben voor de staat van instandhouding, omdat zij niet of nauwelijks in staat zijn om een nieuw nest te bouwen of jaarlijks gebruik maken van hetzelfde nest. De lijst met soorten die in Fryslân jaarrond beschermd zijn, zijn opgenomen in bijlage 5.7 van de Friese Omgevingsverordening (Omgevingsverordening Fryslân 2022 Lokale wet- en regelgeving) Aanvullend zijn bij werkzaamheden aan woningen nog andere factoren die van invloed kunnen zijn op vogels, namelijk het doden van vogels (artikel 11.37 lid 1a (Bal) en het aantasten en vernielen van hun nest- en verblijfplaatsen (artikel 11.37 lid 1b Bal). Door het nemen van de mitigerende- en compenserende maatregelen, opgenomen in het soortenmanagementplan en in de af te geven SMP-vergunning, wordt overtreding van deze artikelen voorkomen. Nesten van alle vogels zijn beschermd gedurende het broedseizoen, dat globaal loopt van maart tot en met augustus (maar afhankelijk van meerdere factoren, zoals het weer, eerder kan beginnen en/of later kan eindigen). Worden er binnen die periode vogelnesten aangetroffen bij de voorgenomen werkzaamheden, dan moeten deze nesten met rust gelaten worden. De werkzaamheden kunnen pas worden hervat als de jongen het nest <u>uit zichzelf</u> hebben verlaten.”
--	--

	3. Kan het College duiden hoe in dit opzicht ecologisch onderzoek naar andere soorten dan vogels voorkomen kan worden bij isolatiewerkzaamheden en of bouwprojecten? Het SMP richt zich tijdens het onderzoek niet alleen op vogels, maar op de gebouwbewonende diersoorten die relevant zijn voor grondgebonden woningen en andere gebouwen binnen het plangebied. De diersoorten die zullen worden onderzocht zijn de diersoorten die zijn opgenomen in het provinciale beleidskader en de Handreiking Soortenmanagementplan van provincie Fryslân. Er zal in ieder geval onderzoek worden gedaan naar alle gebouwbewonende vleermuissoorten, de huismus en de gierzwaluw. Ook de huiszwaluw, boerenzwaluw, ringmus en spreeuw worden integraal meegenomen in het onderzoek. Voor andere gebouw-omwonende diersoorten zoals de steenmarter en de egel, hebben wij het advies opgevolgd van Provincie Fryslân: zij maken geen onderdeel uit van het SMP maar zullen bij waarnemingen wel worden geregistreerd. Op deze manier krijgen we een zo compleet mogelijk beeld van de gebouwbewonende (en ook deels gebouwómwonende diersoorten) zodat initiatiefnemers niet bij ieder nieuw te starten project opnieuw soortgericht onderzoek hoeven te doen. 4. Voor spouwmuurisolatie en eenvoudige dakisolatie zijn er al de eDNA-route en de Handreiking kleine initiatieven. Voor hoeveel isolatie-initiatieven in Waadhoeke verwacht het college dat het SMP de komende 10 jaar helpend zal zijn? Een exacte hoeveelheid isolatie-initiatieven is niet betrouwbaar te voorspellen. Wel weten we dat er in totaal 21.650 adressen binnen het plangebied van het SMP vallen. Hoeveel van deze adressen inmiddels goed zijn geïsoleerd, is onduidelijk. Ongeveer driekwart van alle adressen heeft namelijk nog geen energielabel. Wel weten we dat ruim 9100 van deze adressen vallen onder de voorwaarden van onze isolatiesubsidie: Lokale Aanpak Isolatie. De doelgroep voor het SMP omvat deze doelgroep én alle andere panden die nog niet aardgasvrij-ready zijn. Hier vallen ook de adressen onder van bijvoorbeeld woningcorporaties. Wanneer er een gemeentebrede vergunning komt, zullen initiatiefnemers (denk naast particulieren ook aan ondernemers, projectontwikkelaars en woningcorporaties) op voorhand weten of er rekening gehouden moet worden met gebouwbewonende diersoorten.
--	--

	Overigens zullen niet alleen isolatie-initiatieven voordeel genieten van het SMP. Andere werkzaamheden zoals het plaatsen van een dakkapel, het plaatsen van zonnepanelen of het verwijderen van een grote heg, kunnen ook aanspraak maken op de omgevingsgerichte vergunning. 5. In de memo van 25 augustus (2026-050617) is een bedrag van € 727.554 geraamd voor het SMP, bestaande uit; • inventarisatie van beschermde soorten en verblijfplaatsen; • inzicht in leefgebieden en belangrijke structuren; • beschermende en compenserende maatregelen; • monitoring van soorten en maatregelen. Kan het college de begroting uitsplitsen over deze vier punten en zijn er komende 10 jaar nog meer kosten te verwachten voor de gemeente die annex zijn aan het SMP, bijvoorbeeld actualisering van het plan? Op dit moment kunnen de vier bovenstaande punten nog niet worden uitgesplitst omdat deze kosten afhankelijk zijn van de uitkomst van de aanbesteding. De uitvoering van de monitoring gedurende de looptijd van de vergunning maakt geen onderdeel uit van deze raming. De monitoring is een verplichting die geldt gedurende de gebruiksfase van het SMP en brengt gedurende de looptijd van de vergunning afzonderlijke uitvoeringskosten met zich mee. De verwachting is dat deze kosten kunnen worden gedekt uit de bestaande structurele klimaatmiddelen. Daarnaast kunnen gedurende de looptijd van het SMP kosten ontstaan voor onder meer het beheer van de administratie rondom het gebruik van de vergunning, de uitvoering van eventuele aanvullende ecologische maatregelen en de interne uitvoering en coördinatie binnen de gemeentelijke organisatie. De omvang van deze kosten is afhankelijk van de uiteindelijke 0-meting, vergunningvoorschriften, de inrichting van de gemeentelijke werkprocessen en de mate waarin gebruik wordt gemaakt van de gebiedsgerichte omgevingsvergunning. Op dit moment kan hiervoor nog geen betrouwbare raming worden gegeven.
--	---

--	--

